

УКРАЇНА КРИМІНАЛЬНА

НОВИНИ

ПРОЦЕСИ

ПЕРСОНИ

ДУМКИ

СКАНДАЛИ

РОЗСЛІДУВАННЯ

ПОДІЇ

БРАТВА

ЛІКБЕЗ

ІСТОРІЇ

ЛИСТ В РЕДАКЦІЮ

НОВИНИ

Мобілізація цигана? На Закарпатті натовп штурмував будівлю ТЦК, лунали постріли

9 ТРА, 2026

Оперативна інформація щодо російського вторгнення станом на 16:00 09.05.2026

9 ТРА, 2026

Лубінець повідомив про госпіталізацію дніпрянина з важкою травмою голови через дії ймовірних представників ТЦК

9 ТРА, 2026

ППО-ШІ-турель для перехоплення ворожих БпЛА пройшла бойове застосування (відео)

9 ТРА, 2026

Нові «покращення» для пацієнтів і лікарів запровадили в Україні: що зміниться від 20 травня

9 ТРА, 2026

Експравоохоронця затримали за новою підозрою у вчиненні злочину під час окупації Чернігівщини

9 ТРА, 2026

Польща запропонувала США посилити східний фланг НАТО – біля кордону з РФ

9 ТРА, 2026

Кроки до трибуналу над російським фашизмом: як Маріуполь документує злочини РФ

9 ТРА, 2026

ДУМКИ

Шість років в розробки та 1500 змін – коли українське правосуд

У ФОКУСІ

Десять років бігу на місці: як українська прокуратура навчилася змінювати вивіски, не змінюючи звичок

ІНШІ НОВИНИ

ДУМКИ ЧИТАЧІВ

«А МИ ТУТ ПРИ ЧОМУ?». Смертельна відмова за п'ять хвилин від порятунку та ціна байдужості київської підземки

Шантаж дітьми та помаранчеві мітки політ'язнів або історія виживання чернігівчанки в гомельській колонії

10 КВІ, 2026

Хапаємо по-прокурорськи. Рідня заступника генпрокурора заробляла по обидва боки фронту

10 КВІ, 2026

Геноцид під виглядом призову: як Кремль «зачищає» окуповані території від українських чоловіків

11 КВІ, 2026

Пропаганда у бібліотеці Steam: чому ігрові гіганти ігнорують війну та заробляють на російському ринку

11 КВІ, 2026

Конвеєр зникнень або як рашисти перетворили викрадення українців на систему контролю окупованих територій

11 КВІ, 2026

Операція Ходячі або як 81 рік тому чекісти розпочали ліквідацію Греко-католицької церкви в Україні

12 КВІ, 2026

COVID-19 ДТП Донбасс Київ Розшук дітей
агресия Росии атака дронами-камікадзе **вбивство** вбивство
мирних жителів вимагання **війна** війна с
Россией воєнні злочини РФ **втрати**
окупантів **війна з Росією**
грабж державна зрада допомога
союзників Україні замах на вбивство зловживання
службовим становищем знищення окупантів
колабораційна діяльність коронавірус
корупция **корупція** крадіжка
напад Росії на Україну
наркозлочини незаконне переправлення осіб
через держкордон ножове поранення обстріли
цивільної інфраструктури **оперативна**
інформація пособники окупантів
привласнення коштів підроблення документів
п'яний за кермом ракетні удари окупантів розбій
російські воєнні злочинці **руський мир**
смертельна ДТП убийство хабар
хуліганство **шахрайство**

дя пере стан е бути непе редб ачув аним

PUBLISHED

20

БЕРЕЗНЯ

2026

5
березня
2026
року в
історії
українськ
правової
реформи
відбулася
знакова
подія:
президен
ліквідува
Комісію,
робоча
група
якої
протягом
шести
років
створюва
проект
нового
Кримінал
кодексу.

ФОТОРЕПОРТАЖ

Як виглядає українська ТЕЦ, що пережила не одну ракетну атаку російських загарбників

НОВИНИ ІТ

Технологии

Загрузка...

РЕКЛАМА

**Текст
готовий,
експерти:
проведен
але
документ
досі не
потрапив
до
Верховної
Ради. У
своєму
матеріалі
для
видання
ZN.UA
доктор
юридичних
наук
Микола
Хавронюк
пояснює,
чому
затримка
з
ухвалення
цього
закону є
небезпечна**

*Від
абсурдних
санкцій,
де за
вбивство
двох
людей
карають
так само,
як за
жорстоке
поводження
з
тваринами.
До
правової
невизначеності
породжені*

тисячами
поспішних
змін.
Новий КК
– це не
просто
оновленн
статей, а
перехід
до
європейсь
моделі
правосудд
де в
центрі
стоїть
Гідність
людини,
а не
радянськ
логіка
покаранн
Чому
Україна
не може
дозволити
собі
чекати
до 2030
року і які
корупційн
ризика
ліквідує
новий
кодекс –
читайте в
аналітичн
огляді.

Ухваленн
нового
Кримінал
кодексу
(КК)
України
– це
один із
ключових

етапів
правової
реформи,
без якого
неможли
забезпеч
ефективн
правосуд,
дотриман
прав
людини
та
виконанн
міжнарод
зобов'яза
держави.

5
березня
2026
року
президен
України
Володимир
Зеленський
підписав
указ
№223/202
«Питання
оптимізац
системи
консульта
дорадчих
та інших
допоміжн
органів»,
яким
скасован
указ
президен
України
від 7
серпня
2019
року
№584/201
«Питання
Комісії з

питань
правової
реформи»
У межах
цієї
комісії
функціонує
Робоча
група з
питань
розвитку
криміналі
права,
яка,
власне, й
розробил
проект
нового
Кримінал
кодексу
України.

Експерти,
що
увійшли
до
робочої
групи, не
лише
підготува
текст, а й
провели
правові
та
лінгвістич
експерти:
проекту
із
залучення
багатьох
українськ
та
іноземни
експертів
організув
його
численні
обговорен

з
науковця
практика
та
громадсь
Протягом
усього
цього
часу
текст
проєкту
публікува
в
оновлени
редакція
і будь-хто
міг
вносити
зауважен
та
пропозиц
для
розгляду
їх
робочою
групою.

**Проєкт
нового
Кримінал
кодексу
готували
шість
років.
Робочу
групу
ліквідува
одразу
після
завершен
роботи,
але сам
документ
іще не
подано
до
Верховно
Ради.**

Водночас
попри всі
труднощі,
з якими
стикається
правова
система
України
– війну,
перевантажені
суди,
обмежену
політичну
увагу, –
новий
Кримінальний
кодекс
залишає
надзвичайно
потрібним
Він не
просто
оновлює
норми, а
формує
основу
ефективного
правосуддя,
гарантує
захист
прав
людини
та
відповідає
міжнародним
і
європейським
стандартам.
Саме
тому
його
ухвалення
критично
важливе
для
України.

Але розберімо по порядку.

Проблеми надмірної та невинуватності криміналізації

Чинний КК було ухвалено в період становлення новітньої політичної системи, розвитку «дикого капіталізму й олігархічної економіки значних соціальних проблем, молоді Конституція ще не розвинена законодавчо коли проголошено верховенство права в Україні

знали
лише
одиниці.

Тому він
передбач
кримінали
відповіда
за
правопор
які не є
кримінали
(необереж
легке
тілесне
ушкодження
погроза
завдати
нетяжкої
шкоди,
поява на
робочому
місці у
стані
сп'яніння,
злісна
непокоря
вимогам
адміністр
словесна
образа),
або
свавільне
встановле
її за не
забороне
законом
діяння
(зберігані
зброї або
поведінка
що
«суперечи
інтересам
служби»).

*Новий КК
має
передбач:*

*криміналь
відповіда.
виключно
за
суспільно
небезпеч
дії та
бездіяльн
прямо
заборонен
Конституц
і
законами
України.
Несправе,
обмежува
права та
свободи
людини й
громадян.
гарантова
Конституц
України,
ЄКПЛ та
іншими
міжнарод.
договора*

Проб лема непер едбач увано сті

Іще одна
проблема
чинного
КК –
невизнач
За час
його дії
було
внесено
близько
1500

змін,
причому
до 300
статей –
по кілька
разів,
іноді до
15.

Закони
часто
набирают
чинності
вже
наступної
дня після
їх
опублікув
що не
дає
змоги
підготува
до їх
застосува
У тексті
не
уніфікова
термінолс
а
численні
оцінні
поняття

–
«істотна
школа»,
«особлив
зухваліст
«інші
тяжкі
наслідки»

–
відкриває
широке
поле для
довільни
трактуван

Зерна
невизнач

падають
у ґрунт,
угноєний
корупцією
зловжива
й
недбаліст
Наслідком
цього є
недовіра
людей як
до
правоохо
та
судової
систем
як
гарантів
справедл
так і до
влади
загалом,
що
підтверджує
результат
національного
опитування

*Водночас
проект
нового
Кримінального
кодексу
має чіткі
та
зрозумілі
формулює
глосарії
(в яких
розкриває
160
термінів),
самозахисти
від
швидких
і
необдуманих
змін,*

гарантії
стабільно
та
передбачу

Колізі ї та дубл юван ня норм

Чинний
КК
створює
колізії з
положен
Кодексу
України
про
адміністр
правопор
(далі –
КУпАП)
та інших
законів.
Кілька
десятків
статей
Особливо
частини
КК
текстуаль
дублюють
в статтях
КУпАП, і
з огляду
на
положен
статті 62
Конститу
України
(«Усі
сумніви
щодо
доведено

вини
особи
тлумачати
на її
користь»))
точно
невідомо,
який із
цих
кодексів
необхідно
обирати
для
застосування
в тій чи
іншій
ситуації.

Ба
більше,
відповідає
за те
саме
діяння
одночасно
може
бути
передбачено
і КК, і
КУпАП, і
третім
законом
(як-от
відповідає
за
невиплату
заробітної
плати –
стаття
175 КК,
стаття 41
КУпАП і
стаття
265
Кодексу
законів
про

працю
України).

Така
ситуація
в
кожному
випадку
вчинення
правопор
надзвича
ускладнює
правову
кваліфіка
Наслідком
цього є
затягуван
досудово
розслідув
й
судового
розгляду
справ, їх
тривалий
перегляд
у судах
апеляційн
та
касаційнс
інстанцій,
створенн
ситуації
безвідпов
та
відсутніс
єдності
судової
практики.

*Новий КК
слід
ухвалити
одночасн
з новим
Кодексом
про
адміністр.
проступки
що дасть*

змогу
чітко
розмежув
адміністр.
та
криміналь
відповіда.
Із КК
буде
вилучено
всі
положенн
про
діяння,
віднесені
іншими
законами
до
адміністр.
і
дисциплі
правопор

Відри в закон отвор ення від науки

Через
відсутніст
механізм
захисту
КК від
свавільни
рішень
представ
законода
корпусу
стався
істотний
відрив
практики

законодав
від
наукової
діяльності

Законода
вирішує
політичні
питання
або
питання
економічні
конкуренції
(як-от
«Закон
Савченко
перевищує
влади
тощо),
ігноруючи
необхідні
побудови
КК на
міцному
науковом
ґрунті, з
дотриман
законода
техніки
та
публічним
обговорен
змін до
цього
кодексу.

Приклади
спорадич
КК легко
знайти: у
ньому
співіснують
десять
статей
про
умисне
вбивство,
тілесні
ушкодження

погрозу
вбивство
викраден
та
знищення
чужого
майна
тощо,
для
однакови
за
характерс
діянь
застосову
різні
кваліфіку
ознаки
або їх
немає,
криміналі
проступки
виокремл
механічні
переймен
тощо.

Якщо не
вжити
запобіжні
заходів,
розбаланс
тільки
поглибити

*Проект
нового
КК є
системний
лаконічний
і точний
у описі
складів
криміналі
правопор,
Він
ґрунтується
на
результат
наукових*

*досліджен
містить
перелік
принципіє
на яких
базуються
всі його
положенн
та
передбач:
обов'язок
державни
інституцій
перманен
дотримув.
цих
принципіє*

**Невід
повід
ність
міжн
ародн
им
зобов
'язан
ням і
викли
кам
часу**

Чинний
КК
недостаті
враховує
міжнарод
зобов'яза
України,
нові
реалії у
стані,
динаміці
та

структурі
злочинно
пріоритет
європейс
криміналі
правової
політики.
Окремі
його
положенн
суперечат
вимогам
ратифікоє
міжнарод
договоріє
(як-от
конвенції
ООН
проти
корупції і
проти
транснаці
організов
злочинно

Водночас
низку
важливих
конвенції
Ради
Європи
досі не
ратифікоє
–
зокрема
про
компенса
жертвам
насильни
злочинів,
щодо
торгівлі
людським
органами
про
правопор
пов'язані
з

культурни
цінностям
та
довкілля

**В Україні
фактично
не
проводять
аудиту
відповідн
положенн
КК**

**міжнарод
договора**

за
умовчанн
вважаєть
що така
відповідн
існує,

хоча
насправд
це не
так. До

того ж
криміналі
законода
кандидат
в члени
ЄС досі
не

адаптова
до актів
Європейс
Союзу та
рішень
Суду ЄС.

Поза
увагою
залишаю
й

наслідки
кризи
глобальн
системи
міжнарод
безпеки

та багато викликів воєнного часу. Така ситуація не лише гальмує євроінтеграції й позбавляє Україну ефективної міжнародної співробітності у сфері кримінальної юстиції.

Проект нового КК усуває ці проблеми його положення погоджені з міжнародними договорами та рішеннями ЄСПЛ щодо України та acquis communautaire а також враховані помилки й потреби законотворчості в умовах війни. Це наближає українську кримінальну систему до права до

*європейські
стандарти
та
зміцнює
його
міжнародні
легітимні*

Необґрунтованість санкцій

Санкції чинного КК є довільними. Хоча здається, що для кожного правопорушення існує індивідуальний підхід, насправді система є хаотичною.

Кодекси налічують понад 500 унікальних санкцій, що створює плутанину замість порядку. Проте право покликан

бути
протилеж
хаосу й
виступати
гарантом
справедл
а не
свавілля.

Однією з
ключових
проблем
є
непропор
покарань
Вони
часто не
співвідно
з
тяжкістю
вчиненог
за
однакові
за
тяжкістю
злочини
карають
по-
різному,
а за різні
–

однаково
Наприкла
згідно з
частиною
2 статті
249 КК,
масове
знищення
тварин
карається
штрафом
або
позбавле
волі на
строк до
трьох
років.

А
жорстоке
поводжен-
з двома
тваринам
(частина
3 статті
299)
карається
позбавле
волі на
строк від
п'яти до
восьми
років.
Водночас
необереж
вбивство
двох чи
більше
людей
(частина
2 статті
119)
карається
тим
самим
строком
ув'язненн
– від
п'яти до
восьми
років.
Такі
диспропо
породжук
у
суспільст
відчуття
несправе,
та
підриваю
довіру до
правосуд,

*Проект
нового
Криміналі*

кодексу
пропонує
зовсім
інший
підхід.
Він
передбачає
чітку
систему
типових
санкцій,
які
диференц
залежно
від
тяжкості
злочинів,
а також
одну
типову
санкцію
за
провини
(кримінал
проступки
Така
структура
сприятим
прозорості
передбачу
та
посиленні
довіри до
системи
криміналь
відповіда.

Покар ання як єдина опора

На
відміну
від інших

держав,
які вже
давно
відмовил
від
дихотомії
«злочин
—
покаранн
Україна
все ще
тримаєть
традицій
минулих
століть і
не
враховує,
що саме
лише
покаранн
не
здатне
вирішити
завдання
КК. Хоча
КК і
передбач
окремі
«інші», а
також
обмежує
та
спрямова
щодо
юридични
осіб
заходи,
вони не
створюю
системи
зі
зрозуміли
ознаками
Ефективн
застосову
їх не
виходить.

У проєкті
КК для
впливу
на
правопор,
передбаче
застосува
комплекс.
криміналь
правових
засобів,
які
безпосере
залежать
від
тяжкості
та
характеру
криміналь
правопор,
і
включаю
також
пробаційн
засоби,
судимість
обмежува
та інші
засоби
безпеки,
реституції
та
компенса.
конфіскац.
майна та
вилучення
речей,
криміналь
правові
засоби
щодо
юридичнс
особи.
Зміст
кожного
із цих
засобів
визначені

*широкий
і
враховує
індивідуа*

...Роботу над проектом нового КК вже завершено включно з прикінцею та перехідни положення. Наступни етапом має стати підготовк системни змін до Криміналь виконавч кодексу, Криміналь процесуа. кодексу та інших законів України. Цей процес є частиною **Плану заходів**, спрямова на виконання Комплекс стратегічн плану реформує органів правопорядк

частини
сектору
безпеки і
оборони
України
на 2023–
2027
роки
(розпоряд
КМУ від
23
серпня
2024
року
№792-р).
Згідно з
ним, іще
у III
кварталі
2025
року
проект
відповідн
закону
мав бути
поданий
до
Верховно
Ради.
Якби це
сталось,
проект
нового
Кримінал
кодексу
міг би
стати
чинним
орієнтовн
2030
року.

Однак
наразі
подання
законопр
до
парламен

залишаєт
відповіда
уряду, а
його
подальши
розгляд і
ухвалення
–

відповіда
Верховної
Ради. Від
того,
наскільки
швидко
ці
інституції
виконуют
свої
зобов'язан
залежить
чи зможе
Україна
найближч
роками
отримати
сучасний
і
системний
Криміналь
кодекс.

Автор:
Микола
Хавронюк
доктор
юридичних
наук,
професор
НаУКМА,
директор
із
наукового
розвитку
ЦППР

Джерело:
ZN.UA

[Like](#)

Tweet

Tags:

Закони

ККУ

права людини

правосуддя

 **YOU
MAY
ALSO
LIKE...**

В Д Р
р о и
е н с
м е к
я ц и
в к и
о и н
о й т
р а е
у э р
ж р н
а о е
т п т
ь о -
с р б
я т а
с : н
ч к к
е а и
т к н
ч э г
и т а
к о ,

а б и
м ы л
и л и
Г о к
е . а
й М к
г а м
е к о
р с ш
а и е
28 м н
СЕФ М н
201 и и
р к
г и
о м
р о
о г
д у
с т
к с
и н
й я
, т
к ь
о д
м е
а н
н ь
д г
и и
р с
1 в
- а
г ш
о е
б й
а к
т а
р
л т
ь ы
о

н 26

а ЛЮ'

7 201

9

-

й

О

А

Э

М

Б

р

18

ВЕР

201

Новини

Процеси

Персони

Думки

Скандали

Розслідування

Події

Братва

Лікбез

Історії

Лист в редакцію

Передрук матеріалів "України кримінальної" повністю
- з письмового дозволу. Для Інтернет-видань – без
обмежень за обов'язкових умов: зазначення адреси
ресурсу у вигляді гіперпосилання. Copyright © 2018
Україна кримінальна. Всі права захищені. E-mail для
контактів:

cripo@cripo.com.ua